

WIKIPEDIAKURS

Träff 2

- För pedagoger på museum och kulturinstitutioner

WIKIMEDIA
SVERIGE

Oktober 2017 Stockholm

SARA MÖRTSELL

Lärare, projektledare utbildning

@SaraMrtsell

WIKIMEDIA
SVERIGE

Upplägg träff 2

13.00 - 13. 20 **Välkommen**, presentationsrunda och andra Wikipediakunskapen.

13.20 - 13.40 Diskussion om **Wikipedias innehåll och luckor**: *Granskning genom stilguide, neutralitet och källhänvisningar.*

13.40 - 14.00 Praktisk övning 1: **förbättra Wikipedia**: *Redigera i sandlåda vs. redigera i Wikipediaartikeln.*

14.00 - 14.40 Genomgång i helgrupp av redigeringarna. *Diskutera reaktioner, effekter och vidare förbättringar.*

14.40 - 15.00 Gemensam **avrundning** och uppföljning av resultaten.

15.00 - 16.00 Den sista timmen är öppen för att på egen hand fortsätta redigera och diskutera Wikipedia med varandra.

Wikipediakunskap

Vad jag vet om Wikipedia	Vad jag vill veta om Wikipedia

Wikipedias innehåll och luckor

Vilka artiklar granskade du? (*en plats, en händelse, en biografi?*)

Ramverket.

WIKIPEDIA ÄR ETT UPPSLAGSVERK

- ❑ Wikipedia är stort och samtidigt väldigt smalt i sin genre.
- ❑ Formen ska vara enligt Wikipedias stilguide.
- ❑ Allt kan inte ingå i ett uppslagsverk, därför finns relevanskriterier.

VERIFIERBARHET

- ❑ Innehåll måste tydligt kunna verifieras av trovärdiga källor, genom fotnoter och referenslista.
- ❑ Wikipedia kan inte acceptera originalforskning.

WIKIPEDIA
Den fria encyklopedin

WIKIPEDIA ÄR FRITT

- ❑ Fria licenser tillåter återanvändning och bearbetningar också för kommersiella syften.
- ❑ Plagiat är hårt kontrollerat och inte tillåtet.
- ❑ Fritt från annonser och användares data spåras ej.

NEUTRALITET

- ❑ Wikipedia kan inte ta ställning i frågor utan ska rättvist redogöra för alla sidor.
- ❑ Wikipedia tillåter inte reklam eller annonsering.

KONSENSUSDRIVET

- ❑ Communityt tar fram riktlinjer genom förhandling och diskussion med varandra.
- ❑ Administratörer har inget större redaktionellt inflytande än någon annan, men tillgång till fler verktyg för att kunna genomföra blockeringar, sidlåsningar etc.

Stilråd

Att skriva kulturhistoria på Wikipedia

Wikipedia har riktlinjer för hur vilken form och funktion innehållet ska ha. De finns samlade i [Wikipedias stilguide](#) och är en mycket uttömmande sida som i sin tur innehåller många fler länkar till detaljerade instruktioner som Wikipedias användargemenskap använder sig av för att granska och förbättra innehållet. Här är en sammanfattad stilguide för Kulturhistoria på Wikipedia. Använd den gärna som en checklista över vad ditt bidrag ska innehålla. (Understrukna ord är klickbara)

En bra Wikipediaartikel

- ... ger **sammanhang**, se [Wikipedia:Skriv ut det självklara](#).
- ... täcker in **det viktigaste** inom området, alltså uppslagsordet (läs mer om att "hålla sig till ämnet").
- ... har ett **korrekt språk** utan stav- eller grammatikfel.
- ... ingår i **wikistrukturen** med wikilänkar (de blå orden som länkar till andra Wikipediaartiklar) och kategorier (viktigt om det är en helt ny artikel som skapas).
 - Om språket.** "Idealen är att texten är lättläst och tillgänglig, samtidigt som den är tydlig och innehåller relevanta detaljer."
 - Skriv koncist.** Fraser som antyder en ospecifik eller implicit **referens** kallas ibland **vessleord** och bör undvikas. Vessleord kan till exempel vara "vissa säger att...", eller "kritiker menar...". Vessleord kan få texten att framstå som auktoritativ, utan att läsaren ges möjlighet att avgöra om påståendet är pålitligt eller att ifrågasätta det. Påståendet bör antingen källbeläggas, eller tas bort. Fraser som ger försätliga **värdeomdömen** (eller innehåller **värdekladdade ord**) utan tydliga källor kallas ibland **påfågeltermer** och bör undvikas. Exempel på detta kan vara att beskriva människor som "viktiga", "huvudsakliga", "bland de bästa" i deras område, utan att förklara vem som anser detta eller varför. Påståendet bör antingen källbeläggas, eller tas bort.
 - Neutral synvinkel.** "För att minska risken att en formulering skall uttrycka en underförstådd synvinkel bör saker som kan upplevas kontroversiellt attribueras: skriv inte "A är B", utan skriv hellre att "X anser att A är B", där X är en auktoritet på området."
 - Tidlöshet.** "Undvik också tidsbundna fraser, så som "just nu", "för tillfället", "för närvarande", "nyligen", "är aktuell" och även "idag" och "nummer"."
- ... har en **Referenslista** och källbelägger de olika avsnitten genom **noter**.

Om att "hålla sig till ämnet"

På Wikipedia är det viktigt att "hålla sig till ämnet". Exempelvis behöver ett avsnitt om "Swingpjattar och Nalensnjdare" i artikeln "Dansbana" tydligt knyta an till just ämnet dansbana, om det inte gör det kan avsnittet behöva flyttas till de specifika artiklarna som tar upp just Swingpjatt respektive Nalensnjdare.

Låt därför artiklens huvudämne ("uppslagsordet") vara vägledande för textens utformning. Eleven som skrev om Beckomberga sjukhus ville ha med ett avsnitt om de vårdmetoder som användes i början av 1900-talet och det är så klart ett mycket relevant tillägg. Däremot blev elevens beskrivning av lobotomi så pass detaljerad och att kopplingen till hur lobotomi var relevant för Beckomberga sjukhus tappades bort och elevens bidrag togs bort från artikeln med uppmaning om att istället lägga in det på sidan om lobotomi.

Stilråd

Ämnesspecifika riktlinjer och stilguider för Wikipediaartiklar.

Praktisk övning 1

1. Logga in på ditt Wikipediakonto på sv.wikipedia.org
2. **Förbättra** Wikipedia utifrån din ämnesexpertis.
3. Se din ändring på “Senaste ändringar”

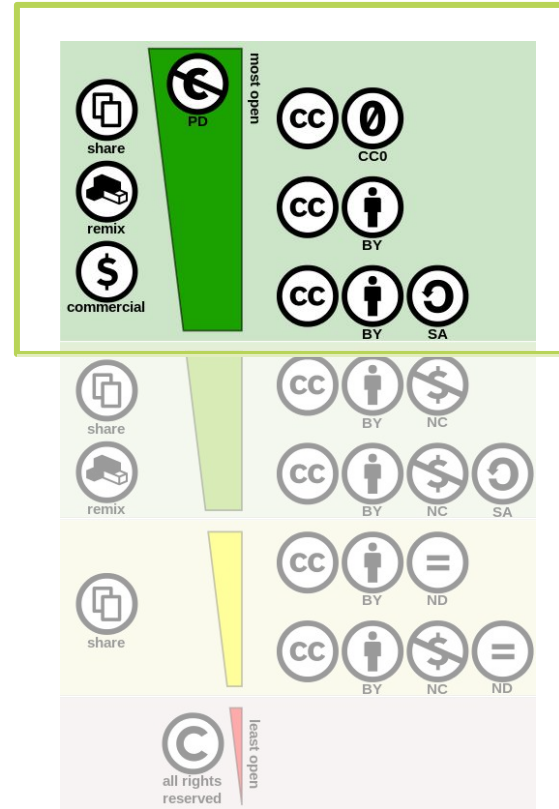

Vad händer med redigeringen?

- Bevaka artikeln.
- Titta på visa historik.
- Vilka effekter får dina redigerar?
- Vilka fler förbättringar behövs?

Fria licenser

Bilder måste finnas på
commons.wikimedia.org
Dessa måste ha en tydlig fri licens.

Kulturhistoria Nordiska museet

Coffee table talk with students – project Att skriva kulturhistoria på Wikipedia som gymnasiearbete, run in 2016–2017 av Zache [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Wikimini

Elever på Enskede skola som arbetar med Wikimini av Sofiapedagog [CC BY-SA 4.0](#)

Regler, riktlinjer och ansvar på nätet.

Inledning har en definition.

Innehållsförteckningen ger översikt och är inte frågor.

Blå ord är **wikilänkade** nyckelord

Margaretaparken Enskede

Från Wikimini, encyclopedin för barn

Margaretaparken är en park i [Gamla Enskede/Enskede](#) i [Stockholm](#).

Innehåll [dölj]

- 1 Natur och klimat
- 2 Minnessten
- 3 Parkteatern
- 4 Enskedespelet
- 5 Margareta av Connaught
- 6 Källor:

Det här är Minnesstenen i Margaretaparken

Natur och klimat

[redigera](#)

Margaretaparken är **Enskedes** största park. Margaretaparken är till störst del gammal naturmark. Den har både öppna och slutna partier. Kanterna av parken är väklippt gräs. På den sydöstra delen av parken finns det berg. Margaretaparken fanns med i Per Olof Hallman ursprungliga stadsplan för [Gamla Enskede](#).

Minnessten

[redigera](#)

Mitt i Margaretaparken finns en stor grå **minnessten**, till minne av Enskedes första byggnad. Mer exakt står det "*Till minne av Enskedesamhällets första bebyggande*". Minnestenen sattes dit år 1909.

Titeln är uppslagsordet i Wikimini.

Texten har **bilder** med fri licens.

Röda ord är **wikilänkade** nyckelord till sidor som ännu inte skapats.

Källorna listas i slutet.

Frågeställningar

Första träffen 6 Oktober

1. Hur ser Wikipedia på tillgänglig kunskap och vilka likheter eller skillnader finns med din institution?
2. Vilka begränsningar innebär det att Wikipedia är ett uppslagsverk?
3. Hur anser du att Wikipedia i nuläget täcker upp ett ämnesområde som ligger nära din institutions?

Andra träffen 10 November

1. Wikipedias öppenhet, att vem som helst kan redigera en sida, kan ses som både en styrka och svaghet. Vilka exempel finns på det?
2. Vilka krav ställer Wikipedias riktlinjer på informationshantering och källkritik?
3. Vilka exempel finns på pedagogisk användning av Wikipedia som verktyg för undervisning?

TACK!

sara.mortsell@wikimedia.se

WIKIMEDIA
SVERIGE